

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Randbøl Hede og klitter i Frøderikshåb Plantage
Natura 2000-område nr. 82
Habitatområde H71
Fuglebeskyttelsesområde F46

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Syddjylland

Forsidefoto:

Våd hede med smalbladet kæruld.

Fotograf: Miljøstyrelsen Syddjylland

ISBN: 978-87-7564-787-3

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	6
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	10
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	10
1.4.2 Befolkningen	11
1.4.3 Menneskets sundhed	11
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	12
1.4.6 Landskab.....	12
1.4.7 Arter	12
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	13
1.5 Eksisterende miljøproblemer	13
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	13
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	14
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	14
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	19
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	19
1.10 Overvågning	20

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 82 Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage er udpeget som habitatområde nr. 71 Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage og fuglebeskyttelsesområde nr. 46 Randbøl Hede.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse, men udpegningsgrundlaget indeholder ynglefugle, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Fuglebeskyttelsesområdet har hedelærke, tinksmed, rødrygget tornskade, natravn og trane på udpegningsgrundlaget som ynglefugle.

Den grundlæggende og specifikke indsats på at forbedre naturtilstanden på hedearealerne forventes at være positivt for alle arter på udpegningsgrundlaget og indsatsen med at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje bør være til gavn for tinksmed og trane.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består således af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt såvel som på nationalt og internationalt plan. På baggrund af dette vurderes det derfor, at planen har en grænseoverskridende påvirkning for ynglefugle.

Området er ikke geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som i forhold til områdets naturtyper, vurderes at kunne påvirke lokalt. Det vurderes derfor ikke, at Natura 2000-planen har grænseoverskridende påvirkning ud over de ovenfor beskrevne fugle.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Der beskrives en indsats for at sikre synergieffekter, samt muligheden for at skabe større sammenhæng i naturen, og sikre en mere naturlig dynamik i områderne f.eks. ved pleje af

hedearer, og bekæmpelse af invasive arter. Gennemførelse af indsatserne vil potentielt, kunne have en positiv påvirkning på søer og vandløb i og omkring Natura 2000- området. Dermed kan indsatserne potentielt bidrage, til realisering af vandområdeplanen for området, i form af udledning af en lavere mængde næringsstoffer til vandmiljøet.

Indsatserne beskrevet i planen kan også være medvirkende til, at øge landskabsværdien ved, at skabe vilkår for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Planen vil potentielt give befolkningen adgang til en mere varieret og spændende natur, og kan indirekte bidrage positivt til menneskers sundhed gennem et større incitament til rekreative aktiviteter, samt forbedring af områdets biodiversitet, og genskabelse af mere robuste økosystemer. Desuden kan Natura 2000-planens indsatser modvirke tilgroning af fortidsminder, og dermed medvirke til at sikre kulturarven

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes, at komplimentere og understøtte den eksisterende fredning og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området. Realisering af indsatsprogrammet i planen, kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter, samt vandområdeplanen for området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

- Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.
- At en væsentlig del af heden fortsat fremstår som hede domineret af dværgbuske, samt at de karakteristiske indlandsklitte bevares.
- At visse-indlandsklit (2310), revling-indlandsklit (2320) og tørvelavning (7150) sikres, da naturtyperne har stærkt ugunstig bevaringsstatus og optræder med biogeografiske store forekomster i området.
- Våd hede (4010) prioriteres højt, da naturtypen har stærkt ugunstig bevaringsstatus.
- Hvor surt overdrev (6230) er tilgroet med græsser på områder, som tidligere har været tør hede (4030), prioriteres tør hede.
- Hvor tidvis våd eng (6410) er tilgroet med græsser på områder, som tidligere har været våd hede (4010), prioriteres våd hede.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

Natura 2000-området ligger i Vejle og Billund Kommune og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området. For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Naturtilstanden for de lysåbne naturtyper er overvejende god, endda med en lille andel i høj naturtilstand. Under en tredjedel er i moderat og ringe naturtilstand. Den overvejende gode naturtilstand i området skyldes blandt andet, at der ikke er problemer med afvanding, at der er en lav forekomst af vedplanter og invasive arter på de fleste arealer, og at der er meget begrænsede problemer med påvirkning fra nærliggende dyrkede arealer. De primære trusler mod naturtyperne i området vurderes at være tilgroning med høje græsser og urter, herunder blåtop, og på nogle arealer tilgroning med vedplanter og invasive arter. Det vurderes, at der ikke er trusler mod de to habitatnaturtyper, hængesæk (7140) og græs-indlandsklit (2330).

Knap 90% af arealerne med surt overdrev (6230) er i god naturtilstand, mens de resterende arealer overvejende er i moderat naturtilstand. Arealerne i god naturtilstand er generelt karakteriseret ved at være plejet i form af aflagræsning eller slæt og har en større andel af lav vegetation. Arealerne i moderat naturtilstand er i mindre grad plejet, og vegetationen er generelt højere.

93% af arealet med våd hede (4010) har god naturtilstand, og knap 4 % har høj naturtilstand. Den overvejende gode naturtilstand skyldes bl.a., at arealerne har mange positive arter, at der er upåvirket hydrologi, og at der ikke er problemer med tilgroning med vedplanter og invasive arter. Den resterende del af arealet med våd hede er i moderat naturtilstand, bl.a. pga. en højere andel af vedplanter og invasive arter.

Omtrent 60% af arealerne med tør hede (4030) har en god naturtilstand, mens de resterende arealer primært har moderat naturtilstand. Arealerne med tør hede i god tilstand er generelt karakteriseret ved en høj andel af dværgbuske, mens arealerne i moderat tilstand er præget af en mere monoton vegetation.

Lidt over halvdelen af arealerne med visse-indlandsklit (2310) er i god naturtilstand, mens knap halvdelen er i moderat og ringe naturtilstand. Arealernes naturtilstand er i høj grad defineret af deres artsindhold, således at arealer med mange positive arter, er i god naturtilstand, mens arealer i moderat og ringe naturtilstand har færre af disse arter.

Knap 30% af arealerne med revling-indlandsklit (2320) er i god naturtilstand, mens de resterende arealer overvejende er i moderat naturtilstand. Arealerne i god naturtilstand er bl.a. karakteriseret

ved en stor dækning af dværgbuske og mange positive arter. Arealerne i moderat naturtilstand er generelt karakteriseret ved en lavere andel af positive arter og en lidt lavere dækning af dværgbuske. Få arealer er i ringe naturtilstand. Disse er generelt præget af en stor andel af invasive arter.

Arealerne med tørvelavning (7150) har overvejende god naturtilstand, og knap 10% har moderat naturtilstand. Det mest udslagsgivende for naturtilstanden er arealernes artssammensætning, hvor arealer i god naturtilstand har flest positive arter.

Arealerne med tidvis våd eng (6410) har god til høj naturtilstand, bl.a. grundet en forholdsvis uforstyrret hydrologi og en høj andel af pleje, desuden er forekomsten af invasive arter meget begrænset.

Arealerne med græs-indlandsklit (2330) er i moderat naturtilstand. Der er ikke pleje på arealerne, men vegetationshøjden er lav uden problemer med høj græs- og urtevegetation. Desuden er hverken vedplanter eller invasive arter et problem, og naturtypen er ikke påvirket af næringsstoffer fra dyrkede naboarealer.

For hængesæk (7140) er arealerne i høj naturtilstand. De har fine strukturer, da der hverken er afvanding, tilgroning med vedplanter og invasive arter eller påvirkning fra dyrkede naboarealer. Der er en lille dækning af middelhøj græs- og urtevegetation, hvilket er normalt for naturtypen.

Inden for området er der kortlagt 6 småsøer med habitatnaturtypen søbred med småurter (3130) og 6 søer med habitatnaturtypen brunvandet sø (3160). Langt over halvdelen af småsøerne er naturtilstandsberegnet i god-høj naturtilstand mens 2 søer er i moderat naturtilstand. Søerne i moderat naturtilstand har generelt en mindre udbredelse af amfibiske planter og har en tydelig påvirkning fra jordbrugsdrift.

Inden for Natura 2000-området er der kortlagt ét levested for tinksmed. Levestedet er i moderat tilstand. At levestedet er i moderat tilstand skyldes tilgroning med høje urter samt at der kun er få arealer med blank vand. Begge dele er vigtige for, at tinksmeden kan fouragere og dermed finde føde.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området findes fire arter, der ikke har et tilstandssystem. De fire arter er nedenstående:

Trane yngler i Danmark i mere eller mindre åbne, uforstyrrede moser, hedemoser og andre vådområder. Trane er ikke fundet ynglende i fuglebeskyttelsesområdet i perioden 2004-2017. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende traner stigende.

Rødrygget tornskade yngler i en række mere eller mindre lysåbne naturtyper, herunder heder, overdrev, ryddede eller stormfaldne skovområder, ådale under tilgroning m.fl. Rødrygget tornskade er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende rødrygget tornskade stabil.

Natravngler i Natura 2000-området helt overvejende på heder med spredt bevoksning af fyrretræer og i åbne fyrre- og nåleskove på sandet jordbund. Natravngler er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende natravngler stabil.

Hedelærke yngler i åbne, sandede områder med lidt spredt vegetation, så som heder, klitheder og rydede eller stormfaldne områder i nåleskove. Hedelærke er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende hedelærke stigende.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at dele af den lysåbne natur, med moderat og ringe naturtilstand, potentielt ikke blive forbedret. Andelen af invasive arter vil potentielt øges og fortrænge mere af den naturtypekarakteristiske vegetation i området. Manglende pleje og fastholdelse af naturtypernes gode tilstand medfører endvidere en risiko for, at der ikke sikres levesteder for områdets mange arter, herunder fredede og rødlistede arter.

Manglende realisering af indsatsprogrammet i Natura 2000-planen kan desuden medvirke til, at fastholde levestedet for tinksmed i moderat tilstand, hvor tilstanden blandt andet er vurderet som moderat på grund af tilgroning.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer. Dette kan for befolkningen betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet, samt at de rekreative aktiviteter, som f.eks. motion kan blive mindre attraktive, og dermed udebliver den positive effekt på befolkningens sundhed.

Der er endvidere risiko for at landskabet vil fremstå mindre varieret og at det forventede bidrag til opfyldelse af fredningsformål og kumulative effekter udebliver. Endelig vil planens bidrag til realisering af vandområdeplanerne udeblive.

Hvis ikke planens indsats om pleje af de lysåbne arealer gennemføres, kan områdets kulturminde være truet af tilgroning.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen indeholder indsatser, der skal sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje i området hvilket bl.a. har til formål, at der skabes bedre vilkår for flere naturtypekarakteristiske arter og bedre levesteder for områdets fauna. Der arbejdes endvidere på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur, ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper, hvilket vil være til gavn for flere af områdets arter og fugle. Ligeledes vil en eventuel indsats med at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje være til gavn for områdets fugle, der er tilknyttet skovene.

Herudover vurderes plejetiltag på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter, at fremme vilkårene for områdets naturtyper og de tilknyttede arter.

Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Særlige arter i området er behandlet under afsnittet "Særlige arter".

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-området N82 Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage er beliggende i Vejle og Billund Kommune, der har et indbyggertal på hhv. ca. 117.000 og ca. 26.600.

Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som f.eks. vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Visse indsatser f.eks. etablering af hensigtsmæssig hydrologi, vil kunne medføre ændringer i adgangen til delområder indenfor Natura 2000-området.

Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i en væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil også potentielt kunne medføre en ændring i adgangsforholdene.

1.4.3 Menneskets sundhed

Natura 2000-området er et eftertragtet udflugtsmål og området udnyttes til rekreative aktiviteter så som vandring og ridning, hvilket bidrager til menneskets sundhed. Naturstyrelsen driver formidlingscenteret Naturrum Kirstinelyst og bistår med naturvejledere i den lokale folkeskoleundervisning. Naturrum Kirstinelyst formidler viden om området til skoleklasser og andre besøgende. Gennemførelsen af Natura 2000-planen for området forventes at indgå i den fremtidige formidling. Der er etableret stisystemer og informationsstandere. Kendskab til naturen og dens værdier vil medvirke til at skabe incitament til en større rekreativ udnyttelse af områderne.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Det vurderes, at Natura 2000-planens sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvor en indsats for grundlæggende indsats på hederne og bekæmpelse af invasive arter, samt sikring af en hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne, ikke har vil påvirke jordbunden, luftkvaliteten eller de klimatiske faktorer i området, væsentligt.

Sikring af hensigtsmæssig hydrologi vil potentielt kunne påvirke jordbundsforholdene til at blive vådere og kan potentielt også, i mindre grad, påvirke søer og vandløb positivt og dermed bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret fredede rundhøje og hulveje samt flere ikke fredede fortidsminder som hulvej og beskyttelsesanlæg.

Natura 2000-planens indsats omfatter pleje af de naturtyper, der findes på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hvilket potentielt kan påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er beskrevet under emnerne "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".

Det vurderes, at realisering af planens indsatser potentielt kan påvirke kulturarv i form af bl.a. pleje af fortidsminder såsom rundhøje og hulveje.

Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig indflydelse på materielle goder i området, herunder betydning for fortidsminder, bygninger og arkitektur.

1.4.6 Landskab

Størstedelen af området udgøres af indlandsklitter. Dog strækker der sig en tunge af ferskvandsgrus ind over Randbøl Hede fra sydøst. De mest markante klitdannelser i området er "Staldbakkernes" mod nordøst og "Morbanke" mod vest. Området "Klitterne" i Frederikshåb Plantage rummer en række temporære søer. Disse søer går under navnet "Syvårs-søerne". Søerne er nogle år vandfyldte og andre år udtørret. En stor andel af heden har i dag karakter af græshede/surt overdrev (6230). Der findes dog fortsat betydelige partier med våd og tør hede (4010/4030) samt dværgbuskdækkede indlandsklitter (2320). Dertil findes enkelte tørvelavninger (7150) spredt i området. Langs mergelsporet, der løber tværs over heden, findes særligt artsrige arealer med surt overdrev (6230). I "Wormskjoldsdal" i den vestligste del af området findes en regional vigtig forekomst af naturtypen tidvis våd eng (6410). "Syvårssøerne" i Frederikshåb Plantage er ligeledes en værdifuld og karakteristisk repræsentant for naturtypen tidvis våd eng (6410) i mosaik med søbred med småurter (3130).

Det vurderes, at planen med dens indsatser vil kunne påvirke landskabet, f.eks. hvis der ændres på hydrologien i området.

1.4.7 Arter

I området findes bl.a. bilag IV-arterne birkemus, spidssnudet frø, odder, løgfrø og stor vandsalamander. Desuden er områdets terrestriske naturtyper levesteder for flere forskellige sjældne og/eller fredede dyr, svampe og planter, herunder cypres-ulvefod, kamillebladet månerude og vår-kobjælde.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige arter, herunder bilag IV-arter og arter som lever i tilstødende områder, da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter, herunder områdets fugle samt specifikke indsatser der skal sikre en grundlæggende indsats på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter, hvilket potentielt kan være til gavn for arter som vår-kobjælde og hugorm.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Inden for Natura 2000-området findes fredningen Randbøl Hede der har til formål at bevare heden som en stor hede af national betydning. Fredningen indeholder et forbud mod ændring af heden, men Fredningsnævnet har i 1984 meddelt dispensation til, at der kan foretages den nødvendige pleje på heden. Natura 2000-planen indeholder indsatser, som kan påvirke naturværdier og fredningen positivt.

Der er ingen fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition.

Manglende drift og pleje på naturarealer kan føre til en meget ensartet og høj vegetation domineret af høje urter og græsser, samt tilgroning med vedplanter. Dette vil medføre, at mindre arter og ofte naturtypekarakteristiske arter fortrænges.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er særlig et problem i klitnaturtyperne samt på hederne.

For fuglene på udpegningsgrundlaget gælder det for tinksmed, at tilgroning af mosefladerne er ugunstige for ynglemulighederne. For trane, rødrygget tornskade, hedelærke og natravn vurderes der generelt ikke at være væsentlige trusler.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven. Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne.

Planen indeholder en indsats om etablering af og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper samt bekæmpelse af invasive arter. Pleje vil modarbejde tilgroningen af arealerne med høje græsser og urter, samt bidrage til at holde arealerne lysåbne. Indsatserne vil ligeledes medvirke til at bekæmpe de invasive arter inden for Natura 2000-området. Dette vil være til gavn for eksempelvis tinksmed samt flere klitnaturtyper og på hederne.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen på-virkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	x		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen.</p> <p>Plejeindsatser på hedearealerne og bekæmpelse af invasive arter, vil give plads til mere naturtypekarakteristisk vegetation, hvilket også vil være til gavn for de øvrige arter, herunder fugle, der er tilknyttet naturtyperne. Ligeledes vil en skovnaturtypebevarende drift og pleje være til gavn for tilknyttede fugle.</p> <p>Tilgroning med høje urter, græsser og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således, at den naturlige, naturtypekarakteristiske vegetation ofte erstattes af en vegetation,</p>

		<p>der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter. Gennemførelse Natura 2000-planens indsatser med en grundlæggende indsats på hedearealer samt en generel sikring og etablering af hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, vil modvirke denne tilgroning og føre til en generel forbedring af naturgrundlaget, og dermed på sigt en forbedring af naturtilstanden på habitatnatur bl.a. tør hede (4030), våd hede (4010), surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), revling-indlandsklit (2320) og tørvelavning (7150). Indsatsen om, at bekæmpe invasive arter vil ligeledes, have en positiv effekt på områdets naturtyper og arter herunder især på indlandsklitterne, der er de naturtyper i området med størst dækning af invasive arter.</p> <p>Gennemførelse af Natura 2000-planens indsatser skal bl.a. bidrage til at opnå størst mulig robusthed og sammenhæng i områdets natur, ved at sikre større driftsenheder og sammenhæng i områdets naturtyper, hvilket kan bidrage til, at mindske eventuelle påvirkninger fra omkringliggende arealer til gavn for flere af områdets arter og naturtyper. Ligeledes vil planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter, gavne de rødlistede og truede arter i området.</p> <p>Indsatserne vil samtidig sikre den § 3 beskyttede natur i området samt forbedre levesteder for de arter, der lever i tilknytning hertil.</p> <p>Græsning vil alt efter intensitet og typen af græssere, potentielt kunne påvirke følsomme arter eller forekomster af naturtyper Dette vil normalt kunne undgås ved at regulere græsningstrykket eller frahegne de følsomme naturtyper og/eller levesteder for arter, der findes i området. I dette område gælder det f.eks. forekomster af hængesæk, som vurderes at være følsom over for pleje med græsning.</p>
--	--	--

			For vurdering ift. specifikke arter henvises til emnet omkring "særlige arter".
Befolkningen	x		<p>Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området.</p> <p>For visse arealer vil gennemførelsen af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser.</p> <p>Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil i mindre områder og på bestemte tidspunkter af året også potentielt kunne medføre en ændring i adgangsforholdene, men påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig.</p> <p>Der er offentlig adgang til store dele af Natura 2000-området. Visse indsatser f.eks. potentielle hydrologiprojekter, vil potentielt kunne medføre ændringer i adgangen til delområder indenfor Natura 2000-området, eksempelvis grundet vådere partier.</p> <p>Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>
Menneskers sundhed	x		<p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området, og dermed menneskers sundhed.</p> <p>Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet vil bidrage positivt til</p>

			<p>dette. Sikringen af en beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.</p> <p>For yderligere vurdering se også under emnet "Befolkningen".</p>
Jordbund		x	<p>Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der heller ikke graves i området. Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand".</p>
Vand	x		<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje i dette område forventes, i begrænset omfang, at medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed medvirke til at opfylde vandområdeplanens mål.</p>
Luft		x	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.</p>
Klimatiske faktorer		x	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på klimatiske faktorer.</p>
Materielle goder		x	<p>Det vurderes, at indsatser i Natura 2000-planen ikke vil påvirke materielle goder idet at realisering af indsatsprogrammet ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Fortidsminder, kulturarvsarealer, og adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv", "Befolkningen", "Menneskets sundhed" og/eller "Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater".</p>
Landskab	x		<p>Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag som sikring af hensigtsmæssig hydrologi, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed</p>

			for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.	x		I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret fredede rundhøje og hulveje samt flere ikke fredede fortidsminder som hulvej og beskyttelses anlæg. Planens indsatser kan lede til lysninger omkring fortidsminder, og medvirker dermed til at sikre kulturarven, og vurderes at have en positiv påvirkning på dette. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke øvrig kulturarv herunder arkitektonisk og arkæologisk arv.
Arter	x		Det vurderes, at indsatser i området vil medvirke til, at sikre og forbedre levesteder for arter, herunder fugle, som er tilknyttet området. Øget naturpleje og bekæmpelse af invasive arter vil øge naturkvaliteten og skabe mere dynamik og plads, og dermed flere og forbedrede levesteder for bl.a. birkemus. Sikring af hensigtsmæssig hydrologi i området, kan forbedre vilkårene for bilag IV arterne spidssnudet frø, stor vandsalamander, odder og løgfrø. Levestederne for arter som hugorm, vårkøbjælde, cypres-ulvefod og kamillebladet månerude, vil sikres gennem hensigtsmæssig drift og pleje, indsatser på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter, da disse indsatser er med til at holde levestederne lysåbne.
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater	x		Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredning, da fredningens formål er at bevare heden, hvilket Natura 2000-planen forventes at medvirke til. Der er ingen fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området.
Kumulative effekter	x		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på området udpegningsgrundlag. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv

			påvirkning i samspil med konkrete projekter.
--	--	--	--

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i området natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Græsning vil alt efter intensitet og typen af græssere, potentielt kunne påvirke følsomme arter eller forekomster af naturtyper. Normalt vil en påvirkning af følsomme forekomster af naturtyper eller levesteder for arter kunne undgås ved at regulere græsningstrykket eller frahegne de følsomme naturtyper og/eller levesteder for arter, der findes i området. I dette område gælder det f.eks. forekomster af hængesæk, som vurderes at være følsom over for pleje med græsning.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer,

udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundsjord. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

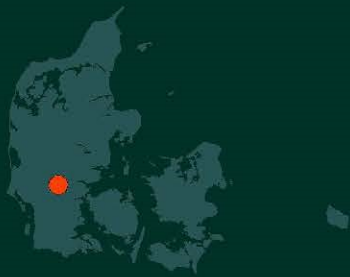
Overvejelserne har ført til, at der i forslag til Natura 2000-planen for N82 Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage planlægges gennemført en særlig indsats for at sikre og udvikle områdets natur ved bl.a. udlægning af urørt skov, naturpleje på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter. Der søges i området at skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik. Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Der er ikke kendskab til modstridende naturinteresser i området.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage (nr. 82). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforsalgets påvirkning af miljøet

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk